

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร
ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว
อำเภอฝาง จังหวัดลำพูน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
- วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	-๑-
- ความหมายของการทุจริต	
- การประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดทุจริตในองค์กร	-๒-
- สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตฯ	
- กระบวนการในการประเมินความเสี่ยงฯ	-๓-
- ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
- ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงานหรือขั้นตอนการทำงานที่มีความเสี่ยงฯ	-๔-
- ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
- ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร	
- ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต	-๗-
- ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร	-๘-
- ๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต	
- ๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ทางกฎหมาย	-๑๑-
- ๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง	-๑๔-
- ๕.๔ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล	-๑๖-

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร
ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว เป็นหน่วยงานภาครัฐในรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการขับเคลื่อนหน่วยงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อลดปัญหาการทุจริตของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง ได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตภายในองค์กร

เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร เพราะการทุจริตได้สร้างผลกระทบทางลบ ซึ่งเกิดจากหลายปัจจัย และมีความหลากหลายสาเหตุ การประเมินเพื่อคาดการณ์และกำหนดแนวทางในการป้องกันการทุจริต จึงเป็นแนวทางและเป็นหน้าที่ขององค์กรภาครัฐ และเป็นแสดงเจตจำนงขององค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การประเมินความเสี่ยงมาเป็นเครื่องมือในการวางแผนป้องกัน จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่ามีการดำเนินการป้องกันการทุจริต ทำให้โอกาสที่จะประสบกับปัญหาทุจริตน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดการทุจริตก็จะสร้างความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่ได้ทำการประเมินความเสี่ยงทุจริต เนื่องจากได้มีการเตรียมการป้องกันการทุจริตล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

๑. เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงปัจจัย สาเหตุ และจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริตในองค์กร
๒. เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้วมีระบบหรือมีการปรับปรุงแก้ไขแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ มีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้
๓. เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้เสียจากการปฏิบัติราชการขององค์กร

ความหมายของการทุจริต

"ทุจริตในภาครัฐ" หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤตินิชอบในภาครัฐ

"ทุจริตต่อหน้าที่" หมายความว่า การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบ สำหรับตนเองหรือผู้อื่นหรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา หรือตามกฎหมายอื่น

"ประพฤตินิชอบ" หมายความว่า การใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งหมายจุกควบคุมดูแลการรับการเก็บรักษาหรือการใช้เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน

“ความเสี่ยงการทุจริต” หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

๑. การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล

๓. สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย

๔. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและและขาดคุณธรรม

๕. สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ในประชาชนทราบ

๖. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่างๆ

๗. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

การประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดทุจริตในองค์กร

องค์กรบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีอำนาจหน้าที่ที่สามารถให้คุณและให้โทษแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ อีกทั้งยังสามารถบริหารงบประมาณเป็นของตนเอง มีการวางแผน กำหนดโครงการแผนงาน กำหนดงบประมาณและใช้จ่ายงบประมาณด้วยตนเอง มีการจัดสรรและสามารถสรรหาบุคลากรที่มาปฏิบัติงานในองค์กร จึงทำให้มีความเสี่ยงในการเกิดทุจริตในประเด็นต่าง ๆ และเพื่อให้สามารถกำหนดประเด็นความเสี่ยง ได้อย่างเหมาะสมสามารถนำมาปฏิบัติในเชิงป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ ถึงสาเหตุ ปัจจัย และโอกาสในการเกิดความเสี่ยงในการที่จะเกิดการทุจริต

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

๑. **โอกาส** แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแต่พบว่า ยังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต

๒. **สิ่งจูงใจ** เป็นที่ยอมรับว่าสภาวะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมทุนนิยม ทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การสร้างควมร่ำรวย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรม

๓. **การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส** การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้นโดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาประชาชน ขาดกลไกการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้

๔. **การผูกขาด** ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาด ดังนั้น จึงมีความเกี่ยวข้องเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการภาครัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่ การผูกขาดในโครงการก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ

๕. การได้รับคำตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมการทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม "รายได้พิเศษ" ให้กับตนเองและครอบครัว

๖. การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในสมัยโบราณ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษ ถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน ในปัจจุบัน พบว่า คนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัวบาปน้อยลงและมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

๗. มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิดเห็นว่าการทุจริตเป็นวิธีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนชื้อเป็นคนเซ่อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด ย่อมจะทำให้การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยไม่มีความละอายต่อบุญและบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมืองตัวอย่างของการทุจริตและประพฤตินิยมชอบต่อหน้าที่ราชการจากหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ จากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มีควรได้ เช่น

- ฉ้อโกง /ไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดที่เป็นพวกพ้อง / เรียกรับเงิน เรียกสินบน เรียกของกำนัล
- ปลอมแปลง /ลงโทษเฉพาะคนที่ไม่ใช่พวกพ้อง /ช่วยเหลือสมัครพรรคพวกหรือเครือญาติ
- ช่มชู้ให้ผู้อื่นเกรงกลัว/เกรงใจ - ผูกขาดการค้าขายแต่กับพวกพ้องของตนเอง
- บังคับ/ขึ้นใจผู้ใต้บังคับบัญชา / ใช้อำนาจหน้าที่เบียดบังเอาผลประโยชน์
- รวบอำนาจ/ ไม่มอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามความเหมาะสม
- ปูเน่าบ่อน้ำเน่าจรวงวัลแต่เฉพาะพวกพ้องของตน

กระบวนการในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมีกรอบการประเมิน จำนวน ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดขึ้นมาแล้ว มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบ ต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัย ทำการลดระดับความเสี่ยงนั้น หรือให้ข้อมูลเบาแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่น่าไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Work flow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตขึ้นได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ ประเมินการ สิ่งที่จะอาจเกิดขึ้น และป้องกัน ป้องปรามล่วงหน้า ในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ การคาดคะเน การประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการ หรือขั้นตอนการทำงาน
- ๒) การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำมาตรฐานการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
- ๖) การจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑. คัดเลือกกระบวนการงานหรือขั้นตอนการทำงานที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดทุจริตในองค์กร

การแนวทางในการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว ประกอบกับการพิจารณา ร่วมกับการปฏิบัติหน้าที่การให้บริการประชาชน การปฏิบัติราชการที่มีความถี่ และมีขั้นตอนในการให้บริการหรือการปฏิบัติราชการ จึงได้พิจารณาประเด็นที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดการทุจริต ในองค์กร จำนวน ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ การอนุญาต
๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ทางกฎหมาย
๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
๔. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ตารางระบุความเสี่ยงการทุจริต (Know factor และ Unknow factor)

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น (Know factor)	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้น (Unknow factor)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติอนุญาต		
๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบนเพื่อให้ได้รับการบริการเร็วขึ้น		✓
๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		✓
๓. ให้บริการไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ใช้เวลาให้บริการนานกว่าที่กำหนดไว้	✓	
๔. การรับของขวัญของฝากจากบุคคลที่มาติดต่อราชการ		✓
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ทางกฎหมาย		
๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจขัดต่อระเบียบที่เกี่ยวข้อง		✓
๒. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหารโดยไม่มีระเบียบกฎหมายรองรับ		✓
๓. บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานมีการเรียกรับเงินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ หรือเอื้อประโยชน์ต่อเครือญาติ		✓

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น (Know factor)	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้น (Unknow factor)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง		
การบริหารการเงินงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ ในบางขั้นตอนมีการเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียหรือเข้าไปเรียกรับทรัพย์สินเพื่อให้กระบวนการรวดเร็วขึ้น		✓
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล		
การบรรจุแต่งตั้งโยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง/พิจารณาเงินเดือน และการมอบหมายงานไม่เป็นธรรมเนียมเอาแต่พวกพ้องหรือมีการเรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง		✓

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจากจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๑. ด้านโอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นจะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ

ระดับ	โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๕ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้สูงมาก)
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๔ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้สูง)
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๓ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง)
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๒ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก)
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้ง/ปี (ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น)

๒. ด้านผลกระทบ (Impact)

การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสียนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงินและผลกระทบทางการเงิน

๒.๑ ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับ	ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษซึ่งมีความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนแล ละตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	<ul style="list-style-type: none"> - ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	- แทบจะไม่มี

๒.๒ ผลกระทบทางการเงิน

ระดับ	ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๑	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตการจัดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ผลกระทบของความเสียหาย(Impact)	5	5	10	15	20	25
	4	4	8	12	16	20
	3	3	6	9	12	15
	2	2	4	6	8	10
	1	1	2	3	4	5
		1	2	3	4	5
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง(Likelihood)				

สี	ระดับความเสี่ยง	คำอธิบาย
เขียว	ระดับต่ำ	เป็นกระบวนการที่มีการควบคุมที่มีประสิทธิภาพและดำเนินการได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับสมเหตุสมผล
เหลือง	ระดับปานกลาง	เป็นกระบวนการที่มีการควบคุม แต่จะต้องใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติ ต้องได้การควบคุมดูแลและติดตาม
ส้ม	ระดับสูง	เป็นกระบวนการที่มีผู้มาเกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
แดง	ระดับสูงมาก	เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต

องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว ได้พิจารณากำหนดให้กระบวนการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ ในประเด็นกระบวนการออกใบอนุญาตต่าง ๆ เช่น ใบอนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลง/รื้อถอนอาคาร ใบอนุญาตการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และใบอนุญาตอื่น ๆ ซึ่งกระบวนการที่ประชาชนมาขอรับบริการในแต่ละปีเป็นจำนวนมากพอสมควร และในการดำเนินการมีขั้นตอน รายละเอียดและเอกสารหลักฐานประกอบการยื่นคำร้องฯ เป็นจำนวนมาก มีความเสี่ยงที่อาจเป็นช่องทางในการทุจริต เพื่อสร้างมาตรฐานในการดำเนินการ สร้างมาตรการในการป้องกัน และลดโอกาสในการเกิดการทุจริต จากการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาจากโอกาสที่จะเกิด และผลกระทบ นำไปสู่ความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดการทุจริตนั้น เมื่อทำการวิเคราะห์ตามเกณฑ์การประเมินตามขั้นตอนที่ ๓ พบว่า

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต			
๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบนเพื่อให้ได้รับบริการเร็วขึ้น	๒	๒	๔
๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	๑	๑	๑
๓. ให้บริการไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ใช้เวลาให้บริการนานกว่าที่กำหนดไว้	๓	๒	๖
๔. การรับของขวัญ ของฝาก จากบุคคลที่มาติดต่อราชการ	๒	๑	๒

มาตรการควบคุมความเสี่ยงในการเกิดการทุจริต

เพื่อเป็นการป้องกันไม่เกิดการทุจริตในประเด็นดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้วได้ดำเนินการกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงในการเกิดทุจริตดังนี้

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	โอกาสเกิด	ผลกระทบ/ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๑.	ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติอนุญาต	๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบนเพื่อให้ได้รับบริการเร็วขึ้น	๒	๒	๔ (ปานกลาง)	จัดทำประกาศ เรื่อง มาตรการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามมาตรฐานเพื่อลดการใช้ดุลยพินิจ	ทุกสำนัก/กองงาน
		๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติเพื่อแลกกับการให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติอนุญาต	๑	๑	๑ (ระดับต่ำ)	แสดงแผนผังขั้นตอนการให้บริการอย่างสำหรับประชาชน ไว้ ณ สถานที่ที่กำหนดให้ยื่นคำขอและเผยแพร่ทางสื่อต่างๆ เช่น ประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ	ทุกสำนัก/กองงาน

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความ เสี่ยงการทุจริต	โอกาสเกิด	ผลกระทบ/ ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
		๓. ให้บริการไม่ เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ใช้เวลา ให้บริการนานกว่าที่ กำหนดไว้	๓	๒	๖ (ปานกลาง)	จัดทำคู่มือสำหรับประชาชน หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอขั้นตอน และ ระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต และรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ จะต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ	ทุกสำนักกองงาน
		๔. การรับของขวัญ ของฝาก จากบุคคล ที่มาติดต่อราชการ	๒	๑	๒ (ระดับต่ำ)	จัดทำประกาศ เรื่อง นโยบาย และ ประกาศเจตนากรณีการไม่รับ ของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจาก การปฏิบัติหน้าที่ "No Gift Policy"	สำนักปลัด

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ทางกฎหมาย

การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการอำนาจบริหารงานเป็นของตนเอง มีการอำนาจในการสั่งให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามความต้องการของตนเอง ทั้งนี้จะต้องดำเนินการภายใต้ระเบียบกฎหมายที่ได้ให้อำนาจไว้ ในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน ความสะดวกรวดเร็วในบางเรื่องอาจ ขัดต่อระเบียบกฎหมาย การใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาจึงจำเป็นต้องมีความระมัดระวังไม่ให้เกิดเป็นคุณ หรือ เป็นโทษแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง และดำเนินการโดยไม่มีระเบียบกฎหมายรองรับ ประเด็นดังกล่าว จึงเป็นประเด็นที่ สำคัญที่อาจเกิดการทุจริต จากการใช้อำนาจที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน องค์กรบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว จึงได้ วิเคราะห์ตามเกณฑ์การประเมินตามขั้นตอนที่ ๓ พบว่า

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ทางกฎหมาย			
๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจขัดต่อ ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๑	๑	๒
๒. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบายของ ผู้บริหาร โดยไม่มีกฎหมายระเบียบรองรับ	๒	๒	๔
๓. บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการ ปฏิบัติงาน มีการเรียกรับเงินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อ การปฏิบัติหน้าที่หรือเอื้อประโยชน์ต่อเครือญาติ	๑	๑	๒

มาตรการควบคุมความเสี่ยงในการเกิดการทุจริต

เพื่อเป็นการป้องกันไม่เกิดการทุจริตในประเด็นดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้วได้ดำเนินการกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงในการเกิดทุจริตดังนี้

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	โอกาสเกิด	ผลกระทบ/ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๒.	ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ทางกฎหมาย	๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจขัดต่อระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๑	๑	๒ (ระดับต่ำ)	จัดการฝึกอบรมโครงการคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้บริหารสมาชิกสภาและพนักงานเจ้าหน้าที่	ทุกสำนัก/กองงาน
		๒. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหารโดยไม่มีกฎหมายระเบียบรองรับ	๒	๒	๔ (ปานกลาง)	จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรม ด้านระเบียบปฏิบัติ วินัย ละเมิด เป็นต้น จัดระบบการแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกฎระเบียบให้กันพนักงาน	ทุกสำนัก/กองงาน

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความ เสี่ยงการทุจริต	โอกาสเกิด	ผลกระทบ/ ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
		๓. บุคลากรของ หน่วยงานไม่ให้ความ สำคัญกับการ ปฏิบัติงาน มีการ เรียกรับเงินหรือ ประโยชน์อื่นใดเพื่อ การปฏิบัติหน้าที่หรือ เอื้อประโยชน์ต่อ เครือญาติ	๑	๑	๒(ระดับต่ำ)	จัดการฝึกอบรมโครงการให้ความรู้ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรร มาภิบาล การจัดทำระบบรับเรื่อง ร้องเรียนผ่านสื่อโซเชียลต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น	ทุกสำนัก/กองงาน

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการงบประมาณด้วยตัวเอง สามารถตั้งงบประมาณ และดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างได้ตามระเบียบกฎหมาย ทำให้มีความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินการ แต่มีความเสี่ยงในการดำเนินการตามที่ระเบียบกฎหมายกำหนดประเด็นดังกล่าว จึงเป็นประเด็นที่สำคัญที่อาจเกิดการทุจริต จากการใช้อำนาจที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน องค์กรบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว จึงได้วิเคราะห์ตามเกณฑ์การประเมินตามขั้นตอนที่ ๓ พบว่า

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง			
การบริหารการเงิน งบประมาณการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับทางราชการ ในบางขั้นตอนมีการเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียหรือเข้าไปเรียกรับทรัพย์สิน เพื่อให้กระบวนการรวดเร็วขึ้น	๒	๒	๔

มาตรการควบคุมความเสี่ยงในการเกิดการทุจริต

เพื่อเป็นการป้องกันไม่เกิดการทุจริตในประเด็นดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้วได้ดำเนินการกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงในการเกิดทุจริตดังนี้

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	โอกาสเกิด	ผลกระทบ/ ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๓.	ความเสี่ยงการ ทุจริตด้านการ จัดซื้อจัดจ้าง	การบริหารการเงิน งบประมาณการจัดซื้อ จัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ หรือใช้ เงินไม่เกิดประโยชน์กับ ทางราชการ ในบาง ขั้นตอนมีการเข้าไปมี ส่วนได้ส่วนเสียหรือเข้า ไปเรียกรับทรัพย์สิน เพื่อให้กระบวนการ รวดเร็วขึ้น	๒	๒	๔ (ปานกลาง)	๑.ฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่ ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ๒.จัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง และด ำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด ๓.มีการกำหนดให้ดำเนินการตาม ขั้นตอนมีการรายงาน ตรวจสอบและ อนุมัติตามขั้นตอนของระเบียบ	กองคลัง

๕.๔ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการกำหนดกรอบจำนวนบุคลากร การพัฒนาบุคลากร การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนเงินเดือน การปรับตำแหน่ง การอนุมัติรับโอน(ย้าย) และบรรจุแต่งตั้งบุคลากร ทำให้มีโอกาสในการเกิดการทุจริต มีการเรียกรับผลประโยชน์ หรือมอบหมายงานที่ไม่เป็นธรรม จึงเป็นประเด็นที่สำคัญที่อาจเกิดการทุจริต จากการใช้อำนาจที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน องค์กรบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว จึงได้วิเคราะห์ตามเกณฑ์การประเมินตามขั้นตอนที่ ๓ พบว่า

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล			
การบรรจุแต่งตั้งโยกย้าย โอนเลื่อนตำแหน่ง / เงินเดือน และการมอบหมายงานไม่เป็นธรรม เอาแต่พวกพ้อง หรือมีการเรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง	๑	๑	๑

มาตรการควบคุมความเสี่ยงในการเกิดการทุจริต

เพื่อเป็นการป้องกันไม่เกิดการทุจริตในประเด็นดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้วได้ดำเนินการกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงในการเกิดทุจริตดังนี้

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	โอกาสเกิด	ผลกระทบ/ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๔.	ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล	การบรรจุแต่งตั้งโยกย้าย โอนเลื่อนตำแหน่ง /เงินเดือน และการมอบหมายงานไม่เป็นธรรม เอาแต่พวกพ้อง หรือมีการเรียกรับเงิน เพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง	๑	๑	๑ (ระดับต่ำ)	๑) จัดทำประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินผลการ ทุกส่วนราชการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลพนักงานครอบครัว และพนักงานจ้าง ๒) จัดทำประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์ การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนพนักงานส่วนตำบล, เลื่อนเงินเดือนพนักงานครอบครัว และเลื่อนค่าตอบแทนของพนักงานจ้าง ๓) ผู้บังคับบัญชา กำกับ ดูแลให้คำปรึกษา ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยมีผู้บริหารท้องถิ่น ติดตาม การปฏิบัติงานและดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ๔.เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรและเจ้าหน้าที่ ๕.หากมีสถานการณ์การให้ของขวัญ ควรปฏิเสธการรับของขวัญของ กำนัน โดยอธิบายว่าเป็นการขัดต่อ กฎหมาย นโยบายของรัฐ	สำนักปลัด